

Динаміка гендерних особливостей особистісної та ситуаційної тривожності серед студентів

Ніколенко А. Є.

Дніпровський державний медичний університет

Вступ

Тривожність як переживання емоційного дискомфорту та передчуття прийдешньої небезпеки, є вираженням незадоволення значимих потреб людини, актуальних при ситуативному переживанні тривоги і стійко домінуючих при постійній тривозі.

Тема дослідження "Динаміка гендерних особливостей особистісної та ситуаційної тривожності серед студентів" є актуальною, тому що в очікуванні іспиту у частині студентів виникає стан занепокоєння з приводу можливого його результату, що позначається терміном - занепокоєння-тривога. Високий рівень занепокоєння-тривоги частіше знижує ефективність навчальної діяльності, а низький його рівень проявляється в поліпшенні результатів діяльності.

Мета дослідження

Метою даної роботи було визначення динаміки гендерних особливостей рівня особистісної та ситуативної тривожності серед студентської молоді .

Матеріали та методи

У дослідженні взяли участь 29 студентів, які обстежувалися двічі – у до сесійний період (вересень) та під час сесії (січень) – сесія проводилася у традиційному форматі. Під час дослідження Інтегративного тесту тривожності (ІТТ), який дозволяє оцінити загальний показник особистісної тривожності – СТ-О (тривожності) і загальний показник ситуативної тривожності – СТ- С.

Показник опитувальника	До сесії (n=29)		Під час сесії (n=29)	
	жінки (n=18)	чоловіки (n=11)	жінки (n=18)	чоловіки (n=11)
загальний показник тривоги	6,22± 0,34 [#]	4,55± 0,62	6,44± 0,37	5,18± 0,64
шкала «емоційний дискомфорт»	5,67± 0,60	4,55± 0,69	6,33± 0,45 [#]	4,91± 0,53
шкала «астенічний компонент тривожності»	6,89± 0,42 [#]	4,55± 0,77	7,17± 0,44	6,55± 0,53*
шкала «фобічний компонент»	5,22± 0,51	4,09± 0,79	5,39± 0,47	4,82± 0,62
шкала «тривожна оцінка перспективи»	6,39± 0,47	5,64± 0,75	6,72± 0,39	5,64± 0,78
шкала «соціальний захист»	4,56± 0,60	3,82± 0,78	5,28± 0,47	4,91± 0,59

Примітки:
1. * – p<0,05 – достовірність різниці між показниками до та під час сесії;
2. # – p<0,01 – достовірність різниці між показниками чоловіків та жінок.

Таблиця 1. Рівень тривожності СТ-С у студентів залежно від статі за методикою ІТТ (у станайнах)

Показник опитувальника	До сесії (n=29)		Звичайна форма сесії (n=29)	
	жінки (n=18)	чоловіки (n=11)	жінки (n=18)	чоловіки (n=11)
загальний показник тривоги	7,44± 0,25	6,73± 0,43	7,72± 0,28	7,27± 0,43
шкала «емоційний дискомфорт»	7,61± 0,24	7,09± 0,37	8,11± 0,24	7,91± 0,25
шкала «астенічний компонент тривожності»	7,28± 0,34	6,55± 0,31	7,83± 0,28	7,73± 0,27
шкала «фобічний компонент»	6,50± 0,31	5,91± 0,51	7,78± 0,26* #	6,45± 0,34
шкала «тривожна оцінка перспективи»	6,94± 0,38	5,82± 0,70	7,50± 0,36	6,64± 0,53
шкала «соціальний захист»	5,94± 0,55	5,00± 0,74	7,83± 0,23* #	5,91± 0,58

Таблиця 1 . Рівень тривожності СТ-О у студентів залежно від статі за методикою ІТТ (у станайнах)

Результати і обговорення

При визначенні гендерних особливостей рівня тривожності у студентів встановлено, що за шкалою СТ-С у жінок середні значення були вищими за всіма шкалами незалежно від періоду спостереження (табл. 1). Вірогідні зміни у жінок та чоловіків до сесії відзначено за шкалою «астенічний компонент тривожності»: $(6,89 \pm 0,42)$ станайнів проти $(4,55 \pm 0,77)$ станайнів ($p < 0,05$), під час звичайної форми сесії – за шкалою «емоційний дискомфорт»: $(7,17 \pm 0,44)$ станайнів проти $(6,55 \pm 0,53)$ станайнів ($p < 0,05$).

Аналогічно, за загальною шкалою СТ-О у жінок як до сесії, так і під час обох форм сесії рівень тривожності був вищим, ніж у чоловіків (табл. 2). Суттєву різницю спостерігали під час звичайної сесії щодо таких допоміжних шкал, як «фобічний компонент»: $(7,78 \pm 0,26)$ станайнів проти $(6,45 \pm 0,34)$ станайнів ($p < 0,01$); «соціальний захист»: $(7,83 \pm 0,23)$ станайнів проти $(5,91 \pm 0,58)$ станайнів ($p < 0,01$).

1. У всіх обстежених студентів виявлено зростання показників особистісної та ситуаційної тривоги у сесійний період.
2. В структурі допоміжних шкал ІТТ середньостатистичне значення у студентів під час сесії, було вищим порівняно з даними до сесії. Вірогідною виявилася різниця значень за такими допоміжними шкалами як «емоційний дискомфорт», «астенічний компонент тривожності» та «фобічний компонент»
3. Серед жінок середні значення були вищими за всіма шкалами незалежно від періоду спостереження (до сесії та під час сесії). Вірогідні зміни у жінок та чоловіків до сесії відзначено за шкалою «астенічний компонент тривожності»: $(6,89 \pm 0,42)$ станайнів проти $(4,55 \pm 0,77)$ станайнів ($p < 0,05$), під час сесії – за шкалою «емоційний дискомфорт»: $(7,17 \pm 0,44)$ станайнів проти $(6,55 \pm 0,53)$ станайнів ($p < 0,05$).
4. Результати проведеного дослідження можуть бути використані при розробці заходів щодо психокорекції та профілактики тривожних розладів у студентів з урахування гендерних особливостей .

Література